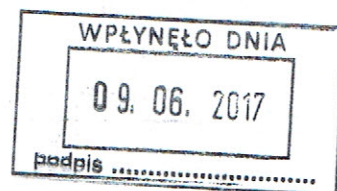

**MINISTERSTWO ROLNICTWA
I ROZWOJU WSI
SEKRETARZ STANU
Jacek Bogucki**

F.we.071.57.2017

Warszawa, dnia 06.06.2017 r.

**Pan
Mirosław Maliszewski
Prezes
Związku Sądowników RP**

W związku z pismem z dnia 11 maja 2017 r. znak ZSRP/ZG/05/05/2017 w sprawie pomocy dla sadowników poszkodowanych w wyniku przymrozków wiosennych – ponownie uprzejmie Pana Prezesa informuję, że aktualnie komisje powołane przez wojewodów szacują szkody powstałe w wyniku przymrozków wiosennych. Decyzja o ewentualnym uruchomieniu dodatkowej pomocy dla producentów rolnych w tym sadowników poszkodowanych w wyniku przymrozków wiosennych zostanie podjęta po oszacowaniu szkód przez komisje powołane przez wojewodów. Natomiast bezpośrednio po oszacowaniu szkód w gospodarstwach rolnych ich właściciele mogą ubiegać się o pomoc określoną w obowiązujących przepisach tj.:

- 1) kredyt preferencyjny zarówno obrotowy na wznowienie produkcji w gospodarstwach rolnych i działach specjalnych produkcji rolnej jak i na odtworzenie środków trwałych zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 27 stycznia 2015 r. w sprawie szczegółowego zakresu i sposobów realizacji niektórych zadań Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa (Dz.U. poz. 187 z późn.zm.). Powyższa pomoc udzielana jest zgodnie m.in. z przepisami rozporządzenia Komisji (UE) nr 702/2014.

Stosownie do przepisów art. 25 ust. 9 rozporządzenia Komisji (UE) nr 702/2014 pomoc na wyrównanie szkód spowodowanych przez niekorzystne zjawisko klimatyczne przyznana na mocy tego artykułu zmniejsza się o 50 %, chyba że przyznawana jest ona beneficjentom, którzy wykupili polisę ubezpieczeniową na co najmniej 50 % średniej rocznej produkcji lub dochodu związanego z produkcją i obejmującą zagrożenia związane z niekorzystnymi zjawiskami klimatycznymi statystycznie najczęściej występującymi w danym państwie członkowskim lub regionie, które są objęte zakresem ubezpieczeń. Jednocześnie pragnę zauważyć, że zgodnie z zawartymi z zakładami ubezpieczeń umowami na stosowanie dopłat

do składek ubezpieczenia, zakłady ubezpieczeń mogły zawierać umowy ubezpieczenia od stycznia 2017 r. na podstawie obowiązujących wtedy przepisów.

- 2) udzielenie przez Prezesa Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego, na indywidualny wniosek rolnika, który poniósł szkody spowodowane przez niekorzystne zjawiska atmosferyczne, w tym suszę na podstawie ustawy z dnia 20 grudnia 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników (Dz.U. z 2016 r. poz. 277) pomocy w opłaceniu bieżących składek na ubezpieczenie społeczne oraz regulowaniu zaległości z tego tytułu w formie odroczenia terminu płatności składek i rozłożenia ich na dogodne raty, a także umorzenie w całości lub w części bieżących składek;
- 3) zastosowanie przez Prezesa Agencji Nieruchomości Rolnych na podstawie art. 23a ustawy z dnia 19 października 1991 r. o gospodarowaniu nieruchomościami rolnymi Skarbu Państwa (Dz. U. z 2015 r. poz. 1014, z późn. zm.) odroczenia i rozłożenia na raty płatności z tytułu umów sprzedaży i dzierżawy nieruchomości Zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa oraz ulg w opłatach czynszu, a także umorzenia raty płatności czynszu z tytułu umów dzierżawy, na indywidualny wniosek producenta rolnego, w którego gospodarstwie rolnym lub dziale specjalnym produkcji rolnej powstały szkody;
- 4) udzielenie na podstawie ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. - Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2015 r. poz. 613, z późn. zm.) przez wójtów, burmistrzów lub prezydentów miast ulg w podatku rolnym, na indywidualny wniosek producenta rolnego.

Pomoc w spłacie zobowiązań wobec Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego, gminy oraz Agencji Nieruchomości Rolnych jest udzielana w formie *de minimis*.

Ponadto zgodnie z przepisami § 13 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 27 stycznia 2015 r. w sprawie szczegółowego zakresu i sposobów realizacji niektórych zadań Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa (Dz. U. z 2015 r. poz. 187, z późn. zm.) Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa może udzielać pomocy dla producentów rolnych, w których gospodarstwach rolnych lub działach specjalnych produkcji rolnej powstały szkody w danej uprawie w wysokości co najmniej 70% lub szkody powstały na powierzchni co najmniej 70% upraw w szklarniach i tunelach foliowych. Pomoc na jedno gospodarstwo nie może być większa niż równowartość w złotych 15 tys. euro, przy czym, jeżeli straty powodują zmniejszenie dochodu z całego gospodarstwa rolnego powyżej 30 % to jest to pomoc publiczna udzielana na podstawie zgłoszenia do Komisji Europejskiej, a jeżeli straty w całym gospodarstwie nie przekraczają 30 % jest to pomoc udzielana w formie *de minimis*.

Stawkę pomocy na 1 ha ogłasza minister właściwy do spraw rolnictwa nie później niż 14 dni przed rozpoczęciem terminu składania do biur powiatowych Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa wniosków o przyznanie pomocy.

Producenci rolni mogą ubiegać się w bankach o zmianę warunków spłaty preferencyjnych kredytów udzielanych zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 22 stycznia 2009 r. w sprawie realizacji niektórych zadań Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa (Dz.U. Nr 22, poz.121 z późn. zm.). Zgodnie z obowiązującymi zasadami udzielania kredytów inwestycyjnych w okresie objętym umową kredytu bank może:

- 1) stosować prolongatę spłaty rat kapitału i odsetek, o ile określony w umowie kredytu termin ich spłaty jeszcze nie minął,
- 2) wydłużyć okres kredytowania poza przewidziany w umowie kredytu, o ile określony w umowie kredytu okres kredytowania jeszcze nie minął i pod warunkiem poinformowania o tym ARiMR.

W przypadku wystąpienia nieprzewidzianych, losowych i niezawinionych przez kredytobiorcę okoliczności uniemożliwiających terminową spłatę kredytów okres stosowania dopłat do oprocentowania kredytu preferencyjnego może zostać wydłużony do trzech lat, na wniosek kredytobiorcy złożony w banku.

Natomiast w przypadku kredytów na wznowienie produkcji, w okresie objętym umową kredytu bank może:

- 1) w przypadku kredytów inwestycyjnych (linia KL01):
 - a) stosować prolongatę spłaty rat kapitału i odsetek,
 - b) wydłużyć okres kredytowania poza przewidziany w umowie kredytu, pod warunkiem poinformowania o tym ARiMR i nie przekroczenia kwoty pomocy, wyliczonej w umowie kredytu,
- 2) kredytów obrotowych (linia KL02) - stosować karencję lub prolongatę spłaty rat kapitału i odsetek, przy czym okres stosowania przez ARiMR dopłat nie może przekroczyć 4 lat.

Maksymalna kwota dopłat do oprocentowania kredytu na wznowienie produkcji, która może zostać wykorzystana w okresie kredytowania, ustalana jest na dzień zawarcia umowy kredytu i wskazana w tej umowie.

Analogiczne rozwiązania mają zastosowanie również do preferencyjnych kredytów, do których stosowane są dopłaty do oprocentowania na podstawie rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 27 stycznia 2015 r. w sprawie szczegółowego zakresu i sposobów realizacji niektórych zadań Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa, z wyłączeniem możliwości wydłużenia do trzech lat okresu stosowania dopłat do oprocentowania kredytu preferencyjnego w przypadku wystąpienia nieprzewidzianych, losowych i niezawinionych przez kredytobiorcę okoliczności uniemożliwiających terminową spłatę kredytów.

Ponadto zgodnie ze stanowiskiem Ministerstwa Finansów skutki finansowe wynikające z uchwał organów gmin, określających niższe stawki podatków oraz skutki finansowe decyzji, wydanych przez organy podatkowe, nie stanowią podstawy

do zwiększenia części wyrównawczej subwencji ogólnej. Brak jest również podstawy prawnej do rekompensowania z budżetu państwa ubytku dochodów z tytułu ulg związanych z umorzeniem płatności rat podatku rolnego. W związku z powyższym, w budżecie państwa nie jest planowana specjalna rezerwa, która mogłaby być przeznaczona na powyższy cel.

Jednocześnie uprzejmie informuję, że rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 23 sierpnia 2016 r. zmieniającym rozporządzenie w sprawie szczegółowego zakresu i sposobów realizacji niektórych zadań Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa (Dz.U. poz. 1455) wprowadzono zmiany zgodnie z którymi w przypadku gdy producent rolny nie posiada danych rachunkowych lub dokumentów potwierdzających wielkość prowadzonej produkcji rolnej w jego gospodarstwie rolnym lub dziale specjalnym produkcji rolnej średnia roczna produkcja rolna będzie ustalana jednolicie na podstawie danych Instytutu Ekonomiki Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej – Państwowego Instytutu Badawczego (IERiGŻ) publikowanych dla celów szacowania szkód na stronie internetowej urzędu obsługującego ministra do spraw rolnictwa. Wybór IERiGŻ jako dostawcy szacunkowych danych dla czterech regionów Polski – zgodnych z regionami FADN – wynika z faktu, że IERiGŻ posiada dane rachunkowe w ramach prowadzonej rachunkowości rolnej (FADN), które mogą być wykorzystane do wyliczania średniej produkcji z trzech poprzednich lat lub trzech lat wybranych z pięciu, po wyeliminowaniu wartości najwyższej i najniższej. Powyższe powinno znacznie usprawnić pracę komisji, które lustracją na miejscu będą potwierdzać istnienie w uprawach skutków niekorzystnych zjawisk atmosferycznych.

Na stronach internetowych Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi (<http://www.minrol.gov.pl/Informacje-branzowe/Niekorzystne-zjawiska-atmosferyczne-pomoc>) udostępniony został jednolity, aktywny formularz protokołu oszacowania szkód oraz Wytyczne dla Komisji powołanych przez Wojewodę dotyczące ogólnych zasad szacowania szkód w gospodarstwach rolnych i działach specjalnych produkcji rolnej, w których wystąpiły szkody spowodowane przez suszę, grad, deszcz nawalny, ujemne skutki przezimowania, przymrozki wiosenne, powódź, huragan, piorun obsunięcie się ziemi lub lawinę. Przyjęcie jednolitego formularza powinno zapewnić jednolitą metodologię wyliczania szkód w gospodarstwach rolnych, a także jednolite prezentowanie danych, co ma istotne znaczenie w przypadku uruchamiania dodatkowych form pomocy dla producentów rolnych uszkodzonych w wyniku niekorzystnych zjawisk atmosferycznych. Powyższy protokół uwzględnia zarówno koszty poniesione jak i koszty nie poniesione w związku z wystąpieniem niekorzystnych zjawisk atmosferycznych, które są uwzględniane przy wyliczaniu w zarówno kwoty obniżenia dochodu jak i wysokości szkód.

Przedstawiając powyższe należy zauważyć, że z uwagi na fakt iż producenci rolni nie mają obowiązku prowadzenia ewidencji przychodów i rozchodów, powyższych protokół musi uwzględniać wszystkie dane które są niezbędne do wyliczenia poziomu szkód w skali gospodarstw czy kwoty obniżenia dochodu, tj. informacji niezbędnych do udzielenia pomocy.

Zakres i rodzaj wsparcia w ramach poddziałania „Wsparcie inwestycji w odtwarzanie gruntów rolnych i przywracanie potencjału produkcji rolnej zniszczonego w wyniku klęsk żywiołowych, niekorzystnych zjawisk klimatycznych i katastrof” objętego PROW 2014—2020 jest zdeterminowany przede wszystkim rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1305/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. w sprawie wsparcia rozwoju obszarów wiejskich przez Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich i uchylającym rozporządzenie Rady (WE) nr 1698/2005 (Dz. Urz. UE L 347 z 20.12.2013, str. 487, z późn. zm). Zgodnie z przepisami art. 18 tego rozporządzenia wsparcie w ramach działania przywracanie potencjału produkcji rolnej zniszczonego w wyniku klęsk żywiołowych i katastrof oraz wprowadzanie odpowiednich środków zapobiegawczych obejmuje m.in. przywracanie potencjału produkcji rolnej zniszczonego w wyniku klęsk żywiołowych, niekorzystnych zjawisk klimatycznych i katastrof. W ramach tego działania nie udziela się wsparcia z tytułu straty dochodu wynikającej z klęski żywiołowej lub katastrofy. Ponadto zgodnie z przyjętym przez Komisję Europejską Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 pomoc w ramach poddziałania „Wsparcie inwestycji w odtwarzanie gruntów rolnych i przywracanie potencjału produkcji rolnej zniszczonego w wyniku klęsk żywiołowych, niekorzystnych zjawisk klimatycznych i katastrof” przeznaczona jest na odtworzenie tych składników potencjału produkcyjnego gospodarstwa, które uległy uszkodzeniu lub zniszczeniu w wyniku wystąpienia klęsk żywiołowych, niekorzystnych zjawisk atmosferycznych i katastrof, z wyłączeniem budynków lub budowli wchodzących w skład gospodarstwa, do których rolnik jest obowiązany zawrzeć umowę ubezpieczenia obowiązkowego.

Jednocześnie zgodnie z rozporządzeniem Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 4 listopada 2016 r. w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania oraz wypłaty pomocy finansowej na operacje typu "Inwestycje odtwarzające potencjał produkcji rolnej" w ramach poddziałania "Wsparcie inwestycji w odtwarzanie gruntów rolnych i przywracanie potencjału produkcji rolnej zniszczonego w wyniku klęsk żywiołowych, niekorzystnych zjawisk klimatycznych i katastrof" objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 (Dz.U. poz. 1858) jeżeli rolnik nie zawarł umowy ubezpieczenia obowiązkowego upraw w rozumieniu przepisów o ubezpieczeniach upraw rolnych i zwierząt gospodarskich, ważnej na dzień wystąpienia szkody w składniku gospodarstwa, którego odtworzenie wymaga poniesienia kosztów, kwotę pomocy na odtwarzanie tego składnika gospodarstwa

pomniejsza się o 50%. Jednakże powyższego pomniejszenia pomocy, nie stosuje się, jeżeli rolnik nie zawarł umowy ubezpieczenia obowiązkowego z powodu pisemnej odmowy zawarcia tej umowy co najmniej przez dwa zakłady ubezpieczeń, które zawarły z ministrem właściwym do spraw rolnictwa umowy w sprawie stosowania dopłat ze środków budżetu państwa do składek ubezpieczenia upraw rolnych lub zwierząt gospodarskich.

W sprawie wystąpienia o dodatkowe wsparcie dla rolników w ramach funduszy UE informuję, że zgodnie z przepisami rozporządzenia Rady (WE) nr 2012/2002 z dnia 11 listopada 2002 r. ustanawiającego Fundusz Solidarności Unii Europejskiej na wniosek państwa członkowskiego z Funduszu może zostać uruchomiona pomoc jeżeli w jednym lub większej liczbie regionów państwa wystąpią poważne skutki dla warunków życia, środowiska lub gospodarki jako konsekwencja poważnej lub regionalnej klęski żywiołowej mającej miejsce na terytorium tego państwa lub państwa ościennego.

Poważna klęska żywiołowa w świetle ww. przepisów oznacza każdą klęskę żywiołową skutkującą bezpośrednią szkodą szacowaną na ponad 3 000 000 000 EUR w cenach z 2011 r. albo powyżej 0,6 % jego DNB.

Celem Funduszu jest uzupełnienie wysiłków zainteresowanych państw i pokrycie części ich wydatków publicznych w celu pomocy państwu w przeprowadzeniu, w zależności od rodzaju klęski żywiołowej, następujących zasadniczych działań nadzwyczajnych i działań służących odbudowie, w zależności od rodzaju klęski żywiołowej:

- a) przywrócenie do sprawnego stanu technicznego infrastruktury i zakładów w obszarach energii, wodociągów i kanalizacji, telekomunikacji, transportu, zdrowia i szkolnictwa;
- b) zapewnienie czasowego zakwaterowania i finansowanie służb ratownictwa w celu zaspokojenia potrzeb dotkniętej klęską żywiołową ludności;
- c) zabezpieczenie infrastruktury prewencyjnej i środków ochrony dziedzictwa kulturowego;
- d) oczyszczenie obszarów dotkniętych katastrofą, w tym stref przyrodniczych, w stosownych przypadkach zgodnie z podejściem ekosystemowym, a także natychmiastowe odtworzenie stref przyrodniczych dotkniętych klęską żywiołową, aby uniknąć natychmiastowych skutków erozji gleby.

Przedstawiając powyższe uprzejmie informuję, że obecnie w Ministerstwie analizowane są założenia powszechnego systemu ubezpieczeń upraw na zasadzie funduszu klęskowego, zaprezentowane podczas Komisji Rolnictwa i Rozwoju Wsi w dniu 10 maja 2017 r.